17/02/2020

Μοναδικά βυζαντινά ευρήματα στη νήσο Χρυσή

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Τον ερχόμενο Μάη θα συνεχιστεί από την Εφορία Αρχαιοτήτων Λασιθίου, η σωστική ανασκαφική έρευνα στον Μινωικό οικισμό που έχει αποκαλυφθεί στη Νήσο Χρυσή της Ιεράπετρας, και θα ολοκληρωθεί το Φθινόπωρο του 2021, οπότε και θα έχει κλείσει το πενταετές πρόγραμμα των ερευνών.

Κτίσματα ενός μινωικού οικισμού με ανθηρή οικονομία και μεγάλες ποσότητες πορφύρας, είχαν αποκαλύψει οι ανασκαφές της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου στη θέση Κεφάλα, δυτικά της νήσου Χρυσής του Δήμου Ιεράπετρας, όπου στην παραλία σώζονται αναλλοίωτες οι αρχαίες λαξευτές ιχθυοδεξαμενές.

«Η ανασκαφική έρευνα θα συνεχιστεί εφέτος και γύρω από το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου, όπου έχουν βρεθεί κάποια ευρήματα που μας παραπέμπουν στην Ενετοκρατία η ακόμα και μέχρι τη Βυζαντινή περίοδο. Για να εξακριβώσουμε σε ποια περίοδο ακριβώς μας παραπέμπουν τα ευρήματα εκείνης της τοποθεσίας, θα πρέπει να προχωρήσουμε περισσότερο την ανασκαφική μας έρευνα και από τη μελέτη των νέων ευρημάτων που θα έρθουν στο φως, θα προκύψουν περισσότερες πληροφορίες που θα μας επιτρέπουν, να κάνουμε πιο σαφείς αρχαιολογικές ανακοινώσεις», λέει η έφορος Αρχαιοτήτων Λασιθίου κ. Χρύσα Σοφιανού.

«Οι ανασκαφές θα ξεκινήσουν και πάλι εφόσον μας το επιτρέπει ο καιρός τον ερχόμενο Μάη, θα σταματήσουν τους θερμούς μήνες του καλοκαιριού λόγω ζέστης και θα συνεχιστούν τον ερχόμενο Σεπτέμβρη», προσθέτει η κ. Σοφιανού που παρουσίασε τα αποτελέσματα από την ανασκαφική έρευνα στη νήσο Χρυσή και τη μελέτη των αρχαιολογικών ευρημάτων το περασμένο Φθινόπωρο στο υπουργείο Πολιτισμού, αλλά και σε διάφορα αρχαιολογικά συνέδρια που ακολούθησαν στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

Εντυπωσιακά αποτελέσματα

Τα συμπεράσματα της ανασκαφικής έρευνας που είναι εντυπωσιακά αναφέρονται σε μια οικονομικά εύρωστη Μινωική κοινωνία που είχε δημιουργήσει το μεγαλύτερο «εργοστάσιο» παραγωγής πορφύρας, που χρησιμοποιούνταν την εποχή εκείνη για τη βαφή των ενδυμάτων των πλουσίων.

Σύμφωνα με την κ. Χρύσα Σοφιανού και τις ανακοινώσεις που έκανε τον περασμένο Νοέμβρη το υπουργείο Πολιτισμού, «το πλήθος των σπασμένων οστράκων πορφύρας(murex) που βρέθηκαν στα δωμάτια των κατοικιών αποδεικνύουν μία πρωιμότατη για τη Μεσόγειο βιοτεχνική παραγωγή της πορφυρής βαφής, η οποία αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια των πρώτων ανακτόρων της Κρήτης».

Η επιφανειακή έρευνα που έγινε κατά την τριετία 2008-2011 έφερε στο φως ενδείξεις ανθρώπινης δραστηριότητας και κατοίκησης από την Εποχή του Χαλκού, ενώ η συστηματική πλέον ανασκαφή το 2018 και 2019 στη Χρυσή υπό τη διεύθυνση της προϊσταμένης της ΕΦΑ Λασιθίου, Χρύσας Σοφιανού, έφερε στο φως ένα μεγάλο κτήριο με πολλά δωμάτια, το οποίο κατοικήθηκε χωρίς διακοπή στην Παλαιοανακτορική και Νεοανακτορική Περίοδο, από τη Μεσομινωική ΙΙΒ έως την Υστερομινωική ΙΒ Περίοδο. (1800-1500 περίπου π.Χ.).

Τα δωμάτια είχαν απλά αρχιτεκτονικά στοιχεία όπως κτιστούς κάδους, πεζούλια, επιφάνειες εργασίας, εστίες και ένα κλιμακοστάσιο με λίθινες πλάκες. Η κεραμική

αποτελεί τυπικό μίγμα από αγγεία πόσης, βρώσης, μαγειρικά και αποθηκευτικά, ενώ βρέθηκαν και πολλά λίθινα εργαλεία. Εντύπωση προκάλεσε η έλλειψη στοιχείων βιοτεχνικής δραστηριότητας για την παραγωγή πορφύρας από όλο το κτίσμα, σε αντίθεση με τις άλλες ανασκαμμένες κατοικίες του οικισμού.

Παρά την απλή αρχιτεκτονική τους, δύο δωμάτια περιείχαν ”θησαυρούς” από μέταλλα, γυαλί και ημιπολύτιμους λίθους. Ο πρώτος θησαυρός βρέθηκε το 2018 σε δωμάτιο που πιθανότατα χρησίμευε ως αποθηκευτικός χώρος. Η απόθεση περιείχε δύο τμήματα από χάλκινα τάλαντα, μία μάζα από σκωρίες και κοσμήματα: Ένα χρυσό δαχτυλίδι, ένα χρυσό βραχιόλι, 26 χρυσές χάντρες (δισκοειδείς, σφαιρικές και σε σχήμα πάπυρου), μία αργυρή χάντρα, 5 χάλκινες, σφενδόνη χάλκινου δαχτυλιδιού. Μαζί με αυτά βρέθηκε μεγάλος αριθμός από γυάλινες χάντρες διαφόρων σχημάτων, (39 σφαιρικές και 25 σε σχήμα πάπυρου), 4 από το λεγόμενο αιγυπτιακό μπλε, 20 από κορνεόλιο λίθο, 1 από αμέθυστο, 10 από λάπις, μία σφραγίδα από αχάτη με παράσταση πλοίου, που η πρύμνη του έχει τη μορφή κεφαλής ζώου και ένα λίθινο περίαπτο με μορφή πιθήκου, περιγράφει στην επίσημη ανακοίνωση του το Υπουργείο Πολιτισμού.

Κατά τη συνέχιση της ανασκαφής το 2019, σε γωνία δωματίου του ίδιου κτιρίου εντοπίστηκε ένας ακόμη θησαυρός με τάλαντα, ένα μεγάλο πριόνι και τρία αγγεία, όλα από χαλκό. Το συνολικό βάρος τους είναι 68 κιλά και μαζί με τα τμήματα του άλλου θησαυρού αποτελούν συνολικά περισσότερα από 2 τάλαντα. Πρόκειται για έναν μεγάλο θησαυρό μετάλλων, από τους μεγαλύτερους που έχουν βρεθεί ως σήμερα στην Κρήτη. Ακόμη, μέσα σε αγγείο ήταν αποθηκευμένα κομμάτια ενός τάλαντου από κασσίτερο. Το τάλαντο από κασσίτερο θεωρείται σπάνιο εύρημα, καθώς είναι το 2ο της Υστερομινωϊκής περιόδου που εντοπίζεται στην Κρήτη. Το 1ο βρέθηκε στον οικισμό της νησίδας του Μόχλου Σητείας.

Τα στοιχεία οδηγούν στην υπόθεση ότι οι κάτοικοι του μεγάλου κτιρίου Β2 στην ΥΜ περίοδο (1500 περίπου π.Χ.) ανήκαν σε ένα ανώτερο κοινωνικό επίπεδο και είχαν έναν διαφορετικό ρόλο στην κοινωνία της Χρυσής, μάλλον διοικητικό. Ασχολούνταν με τη διαχείριση της παραγωγής, την προώθηση των προϊόντων και το εμπόριο της πορφύρας, την εισαγωγή ή την κυκλοφορία μετάλλων, καταλήγει στην ανακοίνωση του το Υπουργείο Πολιτισμού.
Πηγή: neakriti.gr